

Саприкіна Т. Г. Інтернет : позитивні та негативні аспекти впливу на особистість / Т. Г. Саприкіна // Кіберагресія : психолого-педагогічні та кібернетичні проблеми безпеки : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-14 листопада 2012 р.) / Держ. закл. «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка». – Луганськ : Вид-во ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2012. – С. 9-14.

УДК – 049.5

Т. Г. Саприкіна

Анотація. Стаття посвячена аналізу можливостей інтернету як комунікативного і навчаючого засобу, а також визначенню негативних сторін впливу комп'ютера на користувача.

Ключевые слова: комп'ютер, комунікація, оптимізація навчання, інтернет-залежність, соціальна дезадаптація.

ИНТЕРНЕТ: ПОЗИТИВНЫЕ И НЕГАТИВНЫЕ АСПЕКТЫ ВЛИЯНИЯ НА ЛИЧНОСТЬ

Інтернет являється принципово новим засобом телекомунікацій, відзначаючись високою швидкістю обміну інформацією. В зв'язі з цим виникає і новий рівень стосунків людини і комп'ютера, людини і людини з допомогою комп'ютера.

Як же відображається це на психіці людини? Можливо спостерігати помітне підвищення швидкості і об'єму сприйняття інформації, відкриття нових можливостей людського мозку, більш гармонічне і широко спрямоване розвиток особистості, удосконалення її.

Однак друга сторона - це виникнення різних видів інтернет-залежності. Це є проблема впливу мережі Інтернет на особистість існує, і актуальність її обумовлена необхідністю розкриття соціально-психологічного впливу Інтернету на людину з тим, щоб проаналізувати негативні моменти цього впливу і можливі шляхи їх запобігання.

Позитивні аспекти впливу Інтернету на особистість складає передусім в тому, що Інтернет - це сучасний канал доступу до інформації. Саме завдяки Інтернету світова цивілізація вступила в фазу інформаційного суспільства. Позитивний вплив Інтернету складає в наявності в його мережі бібліотек з підручниками, монографіями, енциклопедіями, фундаментальними творами, on-line-ресурсами, нормативно-правовими документами, що, безумовно, являється джерелом збагачення знань.

В комунікативному плані мережа Інтернет теж має певні переваги. В ході спілкування у людей розширюється психологічний досвід, розвивається соціальна компетентність, реалізуються різноманітні потреби як відоклитися від натовпу, так і приєднатися до референтної групи, розчинитися в ній. З допомогою інтернет-спілкування люди мають можливість компенсувати ті перешкоди, які виникають в безпосередньому спілкуванні: недоліки зовнішності (дійсні або вигадані), вади мови, соромливість, деякі психічні захворювання (наприклад, аутизм) і т.п. З допомогою інтернет-спілкування подолається комунікативний дефіцит, розширюється коло спілкування, підвищується інформованість, йде обмін емоційним станом.

Позитивний вплив Інтернету складає ще і в існуванні в мережі різноманітного вибору дитячих навчальних програм, віртуально-активних ігор для дітей, логічних ігор, які дають можливість пришвидшити і оптимізувати процес навчання дітей і підлітків.

Однак Інтернет викликає і негативний вплив на особистість.

Термін «інтернет-залежність» вперше був запропонований американським лікарем Гольдбергом, кілька років тому. Під цим поняттям він розумів нестерпиме тягнення до Інтернету, її «шкідливий вплив на побутову, навчальну, соціальну, трудову, сімейну, фінансову сфери діяльності». По ступеню відходу від реальності інтернет—залежність нагадує тягнення до наркотиків, алкоголю, азартних ігор.

Поведінково інтернет-залежність виявляється в тому, що люди настільки віддають перевагу життю в Інтернеті, що фактично починають відмовлятися від своєї реальної життя, проводячи по 18 годин на день в віртуальній реальності і не менше 100 годин на тиждень.

«Інтернет-залежність — це нав'язлива потреба в користуванні Інтернетом, яка супроводжується соціальною дезадаптацією і виразними психологічними симптомами / Бурова В.В. Соціально-психологічні аспекти інтернет-залежності. - М., 2001.-с.32/

По данным разных исследований, интернет-зависимыми сегодня является приблизительно 12-20% пользователей среди западных пользователей сети и 5-15% - среди русских и украинских, среди которых более 70% студентов.

Термин «интернет-зависимость» означает большое количество проблем поведения и контроля над влечениями. В студенческой среде имеют место пять выделенных в процессе различных исследований типов этой зависимости.

1. Киберсексуальная зависимость - непреодолимая тяга посещения порносайтов, обсуждение сексуальной тематики в чатах или специальных телеконференциях.

2. Пристрастие к виртуальному общению и виртуальным знакомствам, постоянная переписка, участие в форумах и т.п.

3. Навязчивая «финансовая» потребность в сети — ролевые и азартные игры, постоянные покупки или участие в интернет- аукционах.

4. Информационная перегруженность - бесконечные «путешествия» по сети, поиск информации по базам данных и поисковым сайтам.

5. Компьютерная зависимость — навязчивая игра в компьютерные игры.

Психологи выделяют следующие поведенческие характеристики интернет-зависимых: активное нежелание отвлекаться от работы в Интернете; раздражение при вынужденном отвлечении; неумение планировать время окончания сеанса работы в сети, трата все больших сумм денег для обеспечения работы в Интернете, в том числе и долги, забывание в ходе работы в сети о домашних делах, учебе, служебных обязанностях, важных личных и деловых встречах; нежелание принимать критику подобного образа жизни; готовность мириться с тем, что рушатся семья, утрачиваются дружеские связи; пренебрежение собственным здоровьем.

Особо следует подчеркнуть негативное влияние на личность ролевых игр и погружение в виртуальную реальность, которые формируют стойкую психологическую зависимость, приводят к

распаду личности на «Я виртуальное» и «Я реальное», а это создает дезадаптацию и нарушения в сфере психических состояний, неадекватное восприятие себя и окружающего мира. Влияние Интернета и направления работы с ним были проанализированы нами на примере студентов Лисичанского педагогического колледжа. В исследовании приняли участие 123 респондента - 89 первокурсников и 34 четверокурсника. Студентам было предложено ответить на четыре вопроса.

1. Пользуетесь ли вы Интернетом?
 2. Для чего вам нужен Интернет?
 3. Каким сайтам Вы отдаете предпочтение?
 4. Как вы считаете: Интернет - это хорошо или плохо?
- Результаты исследования представлены следующим образом.

Таблица 1

Направления работы студентов с Интернетом

Пользуетесь ли вы Интернетом?

	Да	Нет	Редко
I курс	85%	3%	12%
IV курс	97%	0%	3%

Для чего вам нужен Интернет?

	Для обучения	Для общения	Другие цели
I курс	34%	35%	57%
i IV курс	83%	29%	56%

Каким сайтам Вы отдаете предпочтение?

	ВКонтакте	Сайты с готовыми рефератами	Другие сайты
I курс	74%	16%	56%
IV курс	77%	26%	89%

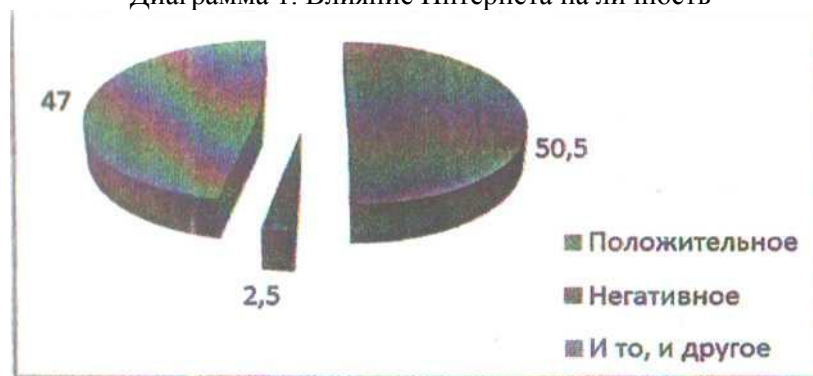
Как вы считаете: Интернет - это хорошо или плохо?

	Хорошо	Плохо	И то, и другое
I курс	51%	5%	44%
IV курс	50%	0%	50%

Таким образом, анализ результатов исследования показал, что 50.5 % студентов отдают

предпочтение позитивному влиянию на них Интернета, 2,5% - негативному, а 47% считают, что это влияние имеет как положительные, так и отрицательные стороны:

Диаграмма 1. Влияние Интернета на личность

Кроме этого, в процессе исследования были определены те сайты в сети Интернет, которым отдают предпочтение студенты. Они распределились так: сайт «ВКонтакте» - 75% студентов, сайты, содержащие мультимедиа — 42%, сайт «Википедия» - 30%, а сайты с готовыми рефератами и докладами - 21%, что отображено на диаграмме 2.

Таким образом, можно выделить два вида влияния Интернета на личность: во-первых, позитивное, а во-вторых, негативное, которое создает проблемы для мира реального. Нужно подчеркнуть и взаимосвязь этих аспектов, поскольку часто и положительный эффект «виртуальности» может вызвать отрицательную реакцию в реальном мире.

Диаграмма 2. Рейтинг сайтов в сети Интернет среди студентов

